

Universitatea Tehnică a Moldovei

**CONDIȚIILE DE VALABILITATE ALE ACTULUI
JURIDIC CIVIL – CONFORM NOILOR MODIFICĂRI A
CODULUI CIVIL AL REPUBLICII MOLDOVA**

Student:

Turuta Marin

Conducător:

Ina Bostan

conf. univ., doctor în drept

Adnotare

Turuta Marin "Condițiile de valabilitate a actului juridic civil – conform noilor modificări a Codului Civil al Republicii Moldova".

Structura tezei: introducere, trei capitole, concluzii, bibliografia din 67 de izvoare, de 90 pagini de text de bază.

Cuvintele - cheie: act juridic civil, condiții de valabilitate, consimțământ, capacitate, formă, obiect, cauză, document electronic.

Domeniul de studiu al prezentei lucrări constă în analiza esențială a reglementărilor relațiilor sociale cu privire la actul juridic civil la nivel național și internațional, condițiile de valabilitate ale acestuia și consecințele nerespectării acestora, precum și prezentarea aspectelor practice care urmează a fi înteprinse în caz de nerespectarea a condițiilor impuse de legislația națională.

Problematica studiului constă în determinarea aspectelor doctrinale și legislative privind condițiile de valabilitate a actului juridic civil - conform noilor modificări ale Codului Civil al RM, și aspectelor practice, prezentarea unui studiu de caz, colaborarea cu instituțiile de drept, situațiile de fapt ce pot avea loc în relațiile socio-juridice dintre subiecții de drept, persoane fizice și persoane juridice în vederea încheierii actului juridic.

Obiectivele cercetării: Prezenta lucrare constituie rezultatul unei munci științifice și practice aprofundate ce a urmărit, în principiu identificarea originii actului juridic civil și a condițiile de valabilitate ale acestuia, conform noilor reglementări civile, prin supunerea cercetării comparative și scoaterea în evidență a consecințelor de ordin teoretic și practic determinate de schimbările de ordin conceptual introduse de noua reglementare în materia condițiilor de valabilitate și anume forma electronică și utilizarea mijloacelor electronice la încheierea actelor juridice civile dar și stabilește propriile concluzii.

Metodologia este determinată de faptul că lucrarea conține o descriere, analiză și sinteză a materiei doctrinare, a actelor normative și a jurisprudenței naționale privind condițiile esențiale ale actului juridic civil. În ansamblu, lucrarea contribuie la dezvoltarea teoretico- practică a instituției actului juridic civil și perfecționarea legislației naționale în acest domeniu.

Noutatea și originalitatea științifică fiind prezentate în acest sens câteva propuneri în vederea eficientizării procesului de creație legislativă ce s-ar impune, pentru interpretarea și aplicarea optimă a dispozițiilor Cod civil al RM modernizat în materia condițiilor de validitate a actelor civile, precum și anumite aspecte ce subliniază aportul adus prin studiul realizat, doctrina națională este mult prea rezervată la acest capitol, sunt neclarități reglementările normative nu permit o interpretare teoretică mai largă e nevoie de îmbunătățiri permanente în structura și respectarea procedurii legale a actelor juridice civile. Cu toate acestea prezenta lucrare și-a extins investigația peste limitele reglementărilor legale.

Implementarea rezultatelor științifice, constă în posibilitatea de aplicarea practică a tezelor prezentate în lucrare, în cadrul procedurilor judiciare de apărare a intereselor pretinse de către persoane interesate, întru formularea și motivarea cererilor de chemare în judecată, cererilor de apel sau recurs. Totodată, aplicarea practică rezidă și în posibilitatea de modificare a legislației în vigoare în privința întocmirii actului juridic civil, conținutului întru îmbogățirea cadrului legislativ de specialitate. Un suport pentru studenții și masteranzii de de specialitate în interpretarea și aplicarea normelor de drept.

Annotation

Turuta Marin "Conditions of validity of the civil legal act - according to the new amendments to the Civil Code of the Republic of Moldova".

Thesis structure: introduction, three chapters, conclusions, bibliography from 67 sources
90 pages of basic text.

Keywords: civil legal act, conditions of validity, consent, capacity, form, object, cause, electronic document.

The field of study of this paper consists in the essential analysis of the regulations of social relations regarding the civil legal act at national and international level, its validity conditions, and the consequences of non-compliance, as well as the presentation of practical aspects to be undertaken, in case of non-compliance of the imposed law.

The issue of the study consists in determining the doctrinal and legislative aspects regarding the conditions of validity of the civil legal act - according to the new amendments of the Civil Code of the Republic of Moldova, and practical aspects, presentation of a case study, collaboration with law institutions, factual situations in the socio-legal relations between legal subjects, physical persons, and legal entities, to conclude the legal act.

Research objectives: This paper is the result of in-depth scientific and practical work that aimed, the identification of the origin of the civil legal act and its conditions of validity, according to the new civil regulations, by submitting comparative research and highlighting the theoretical consequences that are practically determined by the conceptual changes, introduced by the new regulation regarding the conditions of validity, especially the electronic form and the use of electronic means at the conclusion of civil legal acts but also establishes its own conclusions.

The methodology is determined by the fact that the paper contains a description, analysis, and synthesis of the doctrinal matter, of the normative acts and of the national jurisprudence regarding the essential conditions of the civil legal act. Overall, the paper contributes to the theoretical-practical development of the institution of the civil legal act and the improvement of the national legislation in this field.

The scientific novelty and originality being presented in this sense several proposals to streamline the process of legislative creation that would be required, for the optimal interpretation and application of the provisions of the Modernized Civil Code on the conditions of validity of civil acts and certain aspects that emphasize the contribution brought by the study. The national doctrine is much too reserved for this chapter, the normative regulations are unclear, it does not allow a broader theoretical interpretation, there is a need for permanent improvements in the structure and observance of the legal procedure of civil legal acts. However, this paper has extended its investigation beyond the limits of legal regulations.

The implementation of the scientific results consists in the possibility of practical application of the thesis presented in the paper, within the judicial procedures for defending the interests claimed by the interested persons, in formulating and motivating the court suits, appeals and supreme appeals or recourses. At the same time, the practical application lies in the possibility of amending the legislation in force regarding the elaboration of the civil legal act, the content to improve the specialized legislative framework. A support for students and master students specialized in the interpretation and application of law.

Cuprins

Lista abrevierilor	0
Introducere.....	0
1. ASPECTE DOCTRINARE ȘI LEGISLATIVE PRIVIND ACTUL JURIDIC CIVIL.....	0
1.1. Teoriile doctrinare privind evoluția conceptului de act juridic civil și elementele caracteristice ale acestuia.....	0
1.2. Sensul și delimitarea termenilor „act juridic civil”, „act juridic”, „act”, „convenție”, „tranzacție” și „act administrativ”	0
1.3. Noțiunea, caracterele și clasificarea actelor juridice civile	0
1.4. Aspecte ce țin de noutățile legislative în materia acului juridic în Codul Civil al RM modernizat	0
1.5. Concluzii la capitolul I	0
2. CONDIȚIILE ACTULUI JURIDIC.....	0
2.1. Privire generală a condițiilor de valabilitate a actului juridic civil și felurile acestuia	0
2.2. Condițiile de fond al actului juridic.....	0
2.2.1. Consimțământ – condiție esențială a valabilității actelor	0
2.2.1.1. Noțiune de consimțământ	0
2.2.1.2. Condițiile de valabilitate a consimțământului	0
2.2.1.3. Caracteristica viciilor de consimțământ	0
2.2.2. Capacitatea părților implicate.....	0
2.2.2.1. Reguli generale aplicabile capacității persoanei.....	0
2.2.2.2. Incapacitățile părților.....	0
2.2.3. Obiectul actului juridic civil	0
2.2.3.1. Noțiunea și necesitatea obiectului ca element de valabilitate.....	0
2.2.3.2. Cerințele impuse față de obiect	0
2.2.4. Cauza actului juridic.....	0
2.2.4.1. Noțiunea de cauză.....	0
2.2.4.2. Condițiile de validitate ale cauzei.....	0
2.3. Condițiile de formă ale actului juridic civil.....	0
2.3.1. Noțiunea de formă și clasificarea acesteea	0
2.3.1.1. Caracterizarea formelor actului juridic civil.....	0
2.3.1.2. Forma verbală a actului juridic	0
2.3.1.3. Forma scrisă a actului juridic și efectele nerespectării acesteia.....	0
2.3.1.4. Forma autentică a actului juridic și efectele nerespectării acesteia	0
2.3.2. Actul juridic încheiat prin utilizarea mijloacelor electronice	0
2.3.3. Hotărârea judecătorească care ține loc de act juridică.....	0
2.4. Concluzii la capitolul II	0
3. ASPECTE PRACTICE CU PRIVIRE LA CONDIȚIILE DE VALABILITATEA ACTULUI JURIDIC CIVIL	0
3.1. Prezentarea studiului de caz	0
3.2. Întocmirea actelor de procedura civilă pe marginea studiului de caz prezentat	0
CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI	0
BIBLIOGRAFIE	0

Introducere

Actualitatea și importanța problematice abordate

Tema dată este strictă actualitate deoarece societate se află în contiună dezvoltare, iar odată cu apariția noilor tehnologii informatice, cadrul normativ necesită schimbări esențiale pentru a corespunde noilor cerințe. Totodată actul juridic este acel instrument care dă naștere raporturilor juridice dintre subiecții de drept, iar cunoșterea detaliată și aprofundată a particularităților actului juridic civil este extrem de important în contextul unei societăți ce poartă amprenta transformărilor. Majoritatea actelor juridice civile încheiate produc efecte juridice iar subiecții de drept obțin stabilirea unui sau altui raport juridic civil concret. Actul juridic este o aparență în circuitul civil, are o existență exterioară și o prezumție de validitate, el sporește eficacitatea circuitului și plasarea ca preocupare principală a intenției reale a părților în vederea producerii de efecte juridice și nu de suprimare. Recunoașterea valabilității actului juridic civil se află în lege. Conceptul de act juridic este rezultatul unui proces de generalizare a trăsăturilor comune tuturor actelor juridice civile ce se întâlnesc în circuitul civil.

O necesitate socială este și cunoașterea condițiilor de valabilitate a actului juridic civil - conform noilor modificări a Codului Civil al RM prin respectarea legilor, regulilor de drept stabilite de partea legiuitoare. Îmbunătățirile făcute acordă părților o libertate contractuală destul de generoasă pentru a le da posibilitatea de a produce încheierea valabilă a actului juridic civil.

Importanța studiului constă în prezentarea sistematică și comparativă a condițiilor de validitate ale contractului din perspectiva normelor juridice corespunzătoare reglementării Codului civil precedent în raport cu Cod civil al Republicii Moldova modernizat. În acest sens, studiul debutează cu prezentarea chestiunilor generale ce privesc actul juridic civil, fiind reliefate modificările aduse de dispozițiile Cod civil RM și analizate profund în studiul cercetării date, implicațiile pe care le presupune introducerea unor noi instituții în domeniul condițiilor de valabilitate ale contractelor, inclusiv prin referire la instituțiile reglementate de Cod civil RM, fără însă a face abstracție de opiniile oferite de doctrina și de soluțiile jurisprudențiale aferente reglementării anterioare.

Prin urmare, sunt evidențiate și analizate aspectele diferențiate dintre vechea și noua reglementare, lucrarea dovedind a prezenta o importanță deosebită prin sublinierea și cercetarea aprofundată a prevederilor Cod civil. Importanța prezentei lucrări se bazează și pe modul în care au fost valorificată o vastă gamă de lucrări de specialitate din doctrina națională, română și cea străină, evidențiindu-se cu precădere realizarea, de cele mai multe ori, a unor sublinieri conceptuale de drept comparat, fiind realizate referiri în mod special la reglementarea specifică din sistemul de drept civil și la interpretarea prevederilor acestuia.

În cadrul acestei studii s-a vrut a reprezenta, cel puțin la nivel empiric o cercetare pluridisciplinară a actului juridic civil și a condițiilor acestuia, am încercat prezentarea cadrului legislativ intern, arătând aspectele comune ale actului juridic reprezentat în Codul civil de până la modernizare și după intrarea în vigoare a acestuia, urmărind evidențierea unor probleme de drept și aspecte considerate importante și care se cer a fi corect înțelese și aplicate în mod pertinent în practică. Condițiile de valabilitate ale actului juridic civil trebuie analizate atât din punct de vedere al sensurilor, cât și actul juridic civil în ansamblul său.

La fel, este de menționat faptul că problematica condițiilor de valabilitate a actului juridic civil mereu a fost actuală, din origini străvechi, de la apariția primelor fapte juridice, în urma cărora lua naștere actul juridic civil care reglementează raporturile juridice din circuitul civil. Respectiv, încă de atunci se punea întrebarea în privința valabilității actului juridic civil, și anume ce condiții esențiale trebuie să îmbrace un act.

Scopul și obiectivele propuse

Scopul lucrării prezente este efectuarea unei analize multilaterale a diferitelor aspecte existente în legislația Republicii Moldova, vizând actul juridic civil în vederea perfecționării și interpretării mai adecvate a normelor juridice și modificările conform noilor modificări a Codului Civil al RM.

Lucrarea dată propune o cercetare vastă asupra condițiilor de valabilitate a actului juridic civil într-o societate în continuă mișcare și evoluție, când totul tinde spre perfecțiune din punct de vedere teoretic, dar care are atâtea inconveniențe din punct de vedere practic.

Pornind de la scopul enunțat vom determina și obiectivele acestei lucrări, care sunt următoarele:

- a) analiza spectrului teoretico-juridic a componentelor actului juridic civil ;
- b) evaluarea informațiilor retrospective referitoare la calitatea actului ;
- c) analiza situației existente în legislația Republicii Moldova, ultimele modificări în Codul Civil al RM privind condițiile de existență ale acestuia;
- d) analiza unui studiu de caz prin prisma prevederilor legislației civile RM, (în care relatez în detalii drepturile și obligațiunile părților, temeiul, condițiile, aspecte ale relațiilor reciproce dintre părți).

Gradul de cercetare a temei

Din sursele bibliografice dacă vorbim din prisma legislației altor state, sunt realizate o multitudine de studii a autorilor străini, câțiva dintre numeroșii autori români care au abordat în studiile un șir de aspecte legate de noțiunea actului juridic civil, caracterele juridice, condițiile de valabilitate, elementele și efectele juridice etc.

Cu o deosebită atenție am analizat depunând cele mai mari eforturi asupra studiilor efectuate de autorii din Republica Moldova. Este extrem de meritoriu efortul autorilor S. Baieș, D. Cimil, , G. Avornic, O Efim, Eșanu N, ș.a., care prin lucrările, cărțile valoroase au adus o contribuție substanțială la dezvoltarea legislației civile. Acest studiu este bazat pe principii noi, progresiste, contemporane, ce corespund normelor dreptului internațional, având menirea de a contribui la formarea unor cunoștințe fundamentale cu privire la raporturile contractuale, cunoștințe necesare pentru aplicarea în practică a normelor Codului Civil al RM și a legislației civile în general.

Baza metodologică a lucrării

La elaborarea tezei am utilizat următoarelor metode: studiu legislativ, abordarea istorică, metoda analitică și comparativă, metoda de cercetare sistemică. Lucrarea de față face uneori referire, succint, și la "foste" acte normative ce au guvernat circulația bunurilor azi abrogate, dar încă importante sub aspectul constatării valabilității lor, dar și ca studiu comparativ. Acest suport teoretic ne-a permis să conferim lucrării caracterul științifico-practic.

Metoda studiului legislativ și a documentelor, m-a ajutat la selectarea informației necesare din literatura de specialitate și acte normative și realizarea lor într-un tot întreg. Prin analiza diferitor studii am adus cele mai optime noțiuni racordate la tema propusă investigației ce vor servi ca suport teoretic pentru viitorii studenți din domeniul jurisprudenței la realizarea tezelor de licență și articolelor științifice.

Metoda istorică folosită la realizarea capitolului I din această lucrare a avut aplicare prin analiza evoluției istorice a instituției actului juridic civil, a dezvoltării evenimentelor ce s-au petrecut în țara noastră, precum și influența directă și indirectă a transformărilor și modificărilor succesive asupra raporturilor de contracte.

Metoda comparată folosită la realizarea tezei presupune constatarea unor trăsături caracteristici distinctive, aspectul stabilirii diferențelor, elucidarea determinării potențialului științific al normelor juridice.

Metoda de cercetare sistemică, se manifestă prin faptul că fiecare din capitole își găsește reflectare în alt capitol prin definirea și interpretarea unor noțiuni, explicarea unor procedee de întocmire, condiții, sistematizare a acordului de voință. Metoda respectivă presupune legătura între capitole prin esența lor, astfel cercetarea efectuându-se sistemic.

Originalitatea științifică

Analiza aspectelor teoretice ale actului juridic civil este tratat din mai multe puncte de vedere a problemei, din mai multe surse de inspirație, făcând comparație cu tratarea problemei abordate în legislația mai multor state, dar și determinarea condițiilor, neclarităților, problemelor cu care se confruntă elaborarea actelor la noi țară, sporirea eficacității ei prin prisma analizei

unui caz de studiu cu lacunele și îmbunătățirile structurii și respectării procedurii legale din punctul meu de vedere pe care le consider actuale.

Sumarul compartimentelor tezei

Prezenta teză este formată din 3 capitole, care la rândul său sunt divizate în subcapitole prezentate în cuprins. Respectiv, structura lucrării redă un conținut scheletic, ce ar îngloba în sine totalitatea informației necesare cititorului pentru a concepe fenomenul încetării dreptului de proprietate comună asupra bunurilor imobile, de la originile acesteia.

Capitolul I. Aspecte doctrinale și legislative privind actul juridic civil și condițiile acestuia Cunoașterea și aplicarea metodelor dreptului, mai mult ca oricând, trebuie să se impună în epoca noastră, o epocă a supra reglementărilor amănunțite, efemere, contradictorii și grăbite, în epoca bulversărilor tehnice, umane și sociale, a interpenetrării ordinilor juridice naționale, internaționale, supraetnice etc. Ea devine indispensabilă în determinarea și formularea regulilor de drept de către legislator, în interpretarea lor, în redactarea hotărârilor de către judecător, în formarea eficientă a specialistului în drept. În toate aceste situații, este necesar un studiu aprofundat al regulilor ce domină și fundamentează demersurile rațional-intelectuale ale juriștilor, studiu al disciplinei și formelor de raționalizare la care aceștia recurg. În lipsa unei metodologii riguroase, este aproape imposibil a concepe, crea norme care să reglementeze eficient și în deplină securitate realitatea socială și să fie aplicabile complexității infinite de situații de drept emergent, oferind soluții juridice întemeiate.

Totodată prezintă aspectele doctrinare privind conceptul de act juridic civil, elemente caracteristice, convenție, act administrativ, tranzacție, definiții, particularități, varietăți precum și aspecte ce țin de noutățile legislative în materia actului juridic. În Codul Civil al RM modernizat. Cauza nu mai este o condiție de validitate de sine stătătoare a unui contract sau altui act juridic. Suplimentar recunoaște actul juridic încheiat prin utilizarea mijloacelor electronice etc. Au fost studiate diverse surse bibliografice constituite din cărți, articole din legislația noastră și străină în materie de specialitate, jurisprudență și alte informații accesate pe paginile web.

Capitolul II. Condițiile actului juridic civil conține o analiză proprie condițiilor actului juridic civil în sistemul izvoarelor drepturilor civile, acesta se naște fie dintr-un contract, fie dintr-un delict și terminând cu izvoarele dreptului cvasicontractual, delictul și cvasidelictul, clasificare preluată în legislațiile civile modern. Componentele actului juridic civil sunt condițiile de existență ale acestuia: capacitate, consimțământ, obiect determinat, cauză licită. Lipsa acestor elemente atrage de principiu nulitatea absolută a actului juridic. La aceste elemente se pot adăuga condiții de formă în lipsa cărora actul juridic este lovit de nulitate, cum ar fi forma autentică cerută pentru înstrăinarea terenurilor. Condiția ca modalitate a actului juridic civil cuprinde definiția, trăsăturile, reglementarea acestei modalități, clasificarea condiției ca modalitate a

actului juridic civil în funcție de diferite criterii: suspensivă sau rezolutorie; cauzală, mixtă sau potestativă, etc. Mai cuprinde regulile ce trebuie aplicate în caz de îndeplinire sau de neîndeplinire a condiției. Condiția e eveniment viitor, dar nesigur; termenul afectează executarea actului juridic, condiția afectează însăși existența actului; forma electronică este echivalent cu actul juridic în formă scrisă dacă poartă semnătura electronică de orice tip a persoanei care încheie actul. Jurisprudența națională este contrastantă la moment. În cazurile expres prevăzute de lege hotărârea judecătorească ține loc de act juridic cu toate condițiile de validitate.

Capitolul III Aspecte practice cu privire la condițiile de valabilitate ale actului juridic civil cuprinde aspecte practice, prezentarea unui studiu de caz. Tratarea practică a reglementărilor de specialitate, interferența dintre ansamblu de norme juridice aplicabile naționale cu privire la condițiile de valabilitate ale actului juridic și efectele nerespectării acestora conform acestui caz.

BIBLIOGRAFIE

A. Referințe bibliografice în limba română

1. ADAM, Ion. "Drept civil. *Teoria generală a obligațiilor*. București: Editura All Beck, 2004, 662 p. ISBN: 973-655-502-X.
2. ANGHENI, Smaranda, URS, Iosif. *Drept civil partea generală. Persoamele. Vol.I*, București: Editura: Oscar Print, 2000, 306 p. ISBN: 973-9264-05-0.
3. AVORNIC, Gheorghe. *Teoria generală a dreptului*. Chișinău: Editura Cartier juridic, 2004, 653 p. ISBN: 9975-79-274-X.
4. BAIEȘ, Sergiu, ROȘCA, Nicolae. *Drept civil. Partea generală (scheme)*. Chișinău: Tipografia Centrală, 2001. ISBN: 9975-78-096-2.
5. BAIEȘ, Sergiu, ROȘCA, Nicolae. *Partea generală. Persoana fizică. Persoana juridică*. Chișinău: USM.- I.S.F.E.P. Tipografia Centrală, 2014, 392 p. ISBN 978-9975-53-306-5.
6. BAIEȘ, Sergiu, ROȘCA, Nicolae. *Persoana fizică. Persoana juridică*. Chișinău: USM.- Ch.:F.E.P. Tipografia Centrală, 2004, 464 p. ISBN 9975-78-302-3.
7. BĂCIOIANU, AI, HAMANGIU, C, ROSETTI-BĂLĂNESCU, I. *Tratat de drept civil român, Volumul II*, București: Editura C.H. Beck, 1998, 800 p. ISBN: 973-655-215-2.
8. BĂIEȘU, A., BĂIEȘU S., BURUIANĂ S., BURUIANĂ M., EFIM O., EȘANU N. *Codul civil al Republicii Moldova: Comentariu. Art. 1-511*, Chișinău: Firma Editorial-Poligrafică "Tipografia Centrală", 2006, 816 p. ISBN 978-9975-78-465-8.
9. BÂRSAN, C, SYĂTESCU, C. *Drept Civil. Teoria Generală a Obligațiilor. editia a IX-a, revizuită și adăugită*, București: Editura: Lumina Lex, 2008, 492 p. ISBN: 978-973-1836-51-5.
10. BELIU, Gheorghe. *Drept civil român. Introducere în dreptul civil. Subiectele dreptului civil*, București: Editura Universul Juridic, 2003, 599 p. ISBN 9738-584-75-2.
11. BODOAȘCĂ, T, OVIDIU, NOUR, S, CIONCĂ, A. *Drept Civil- partea generală*. București: Editura Universul Juridic, 2012, 220 p. ISBN: 9789731277578.
12. BOROI, Gabriel, STĂNCIULESCU, Liviu. *Institutiile de drept civil in reglementarea noului Cod civil. Aplicarea in timp a Codului civil. Dreptul de proprietate. Actul juridic civil. Raspunderea civila delictuala. Prescriptia extinctiva si decaderea. Contracte speciale. Dreptul de mostenire*. București: Editura Hamangiu, 2012, 696 p. ISBN: 978-606-522-554-1.
13. BOROI, Gabriel. *Drept civil român. Introducere în dreptul civil. Subiectele dreptului civil*. București: Editura: Universul Juridic, 2005, 340 p.
14. BOROI, Gabriel. *Drept civil. Partea generală. Persoanele. Ed. a IV –a revizuită și adăugită*. București: Editura: Hamangiu, 2010, 496 p. ISBN: 978-606-522-347-9.

15. BOTNARI, Elena. *Introducere în studiul dreptului (Teoria Generală a Dreptului)*. Bălți: Presa univ. Bălțeană, 2011, 295 p. ISBN: 978-9975-50-040-1.
16. CANTACUZINO, M.B. *Elementele dreptului civil*. București: Editura All Educational, 1989, 650 p..
17. CAZACU, Doina. *Drept civil. Partea generală (suport de curs în scheme)*. Chișinău: Univ. de Stat de Educație Fizică și Sport din Republica Moldova, 2017, 94 p. ISBN: 978-9975-131-19-3.
18. CIUTACU, Florin. *Drept civil roman Vol. V*. București: Slatina Themis Cart, 2005, 160 p. ISBN 978-973-87473-3-3.
19. Codul Civil al României Republicat în temeiul art. 218 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil. *În Monitorul Oficial al României, Partea I, 10 iunie 2011, nr. 409*.
20. Codul Familiei al Republicii Moldova: nr. 1316-XIV din 26.10.2000. *În Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2001, nr. 4748*.
21. Codul Civil al Republicii Moldova: nr. 66-75 din 01.03.2019. *În Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr.82-86*.
22. Codul Civil al Republicii Moldova: nr. 66-75 din 01.03.2019. Republicat în *Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2019, nr. nr. 66-75*.
23. Cod de Procedură civilă al Republicii Moldova: nr. 225 din 30.05.2020. *În Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 285-294*.
24. Republicii Moldova: din 12.08.1994. *În Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 78, pp 46, 55*.
25. COSMA, Doru. *Teoria generală a actului juridic civil*. București: Edit. Științifică, 1969, 472 p.
26. COSMOVICI, Paul, Mircea. *Introducerea în dreptul civil*, București: Edit. ALL Beck, 1994.
27. COSTIN, Mircea, N, COSTIN, Mircea, C. *Dicționar de drept civil, Vol.I*. București: A-C, Editura: Lumina-Lex, 2000, 382 p, ISBN 973- 588-015-6.
28. CRAIOVAN, Ion. *Tratat elementar de teorie generală a dreptului Ediția-III*. București: Editura. Universul Juridic, 2015, 49 p. ISBN 978-606-673-612-1.
29. DIACONESCU, S, REGHINI, I, VASILESCU, P. *Introducere în dreptul civil ediția a 2-a*. București: Editura: Hamangiu, 2010, 694 p. ISBN: 978-973-1875-08-8.
30. DOGARU, Ion. *Elementele dreptului civil Vol.I. Introducere in dreptul civil. Subiectele dreptului civil editia a 2-a revizuita si adaugita*. București: Editura: Hamangiu, 2012, 448 p. ISBN: 978-606-522-891-7.

31. DRAGOMIR Eduard, PALITA Roxana. *Actul juridic civil potrivit Noului Cod civil*. Bucuresti: Editura Nomina Lex, 2012, 274 p. ISBN 978-6-06-815337-7.
32. ERNEST, L, SZILARD, S, RIKHARD-ARPAD, P, EMOD, V. *Drept Civil. Partea generală conform Noului Cod Civil*, București: Editura C. H. Beck, 2012, 408 p. ISBN: 978-606-18-0008-7.
33. ERNEST, Lupan, SABAU-POP, Ioan. *Tratat de drept civil roman. Partea generala Volumul I*. București: Editura: C.H. Beck, București: 2006, 560 p. ISBN: 973-655-854-1
34. FLORESCU, Gabriela. *Nulitatea actului juridic civil*. București: Editura: Hamangiu, 2008, 432 p. ISBN: 978-606-522-030-0.
35. IONAȘCU, Aurelian. *Drept civil. Partea generală*, București: Editura Didactică și Pedagogică, 1963, 198 p.
36. IONAȘCU, Traian. *Tratat de drept civil Vol. 1. Partea generală*. București: Editura Academiei Republicii Socialiste Române, 1967, 490 p.
37. IOSIF, R. Urs, TODICĂ, Carmen. *Drept civil. Teoria generală*. București: Editura Hamangiu, 2015, 384 p. ISBN: 978-606-27-0288-5.
38. IOSIF, R. Urs, TODICĂ, Carmen. *Drept Civil. Teoria persoanelor*. București: Editura Hamangiu, 2016, 324 p. ISBN: 978-606-27-0608-1.
39. Legea Republicii Moldova cu privier la comerțul electronic nr. 284 din 22.07.2004, *În Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004 nr.138-146*.
40. Legea Republicii Moldova cu privier la semnătura electronica și documentul electronic nr. 91, din 27.06.2014. *În Monitorul Oficial al Republicii Moldova 2014, nr. 174-177*.
41. Legea Republicii Moldova cu privire la notariat: nr. 1453-XV din 08.11.2002, *În Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr. 154-157*.
42. LUPAN, Ernest. *Drept civil. Persoana juridică*. București: Editura Lumina Lex, 1994.
43. MUREȘAN, Mircea. *Dicționar de drept civil (lucrare actualizată, îndreptată și dezvoltată în colectiv)*. Cluj-Napoca: Ed. Cordial Lex, 2009, 411 p. ISBN: 9642812448.
44. MUREȘAN, Mircea. *Drept civil. Partea generală*. Cluj-Napoca: Cordial Lex, ,1994, 306 p.
45. NIEMESCH, Oana, Cristina. *Faptul juridic licit. Gestiunea de afaceri. Plata nedatorată. Imbogățirea fără justa cauză*. București: Editura Hamangiu, 2016, 376 p. ISBN: 978-606-27-0601-2.
46. POENARU, Emil. *Introducere în dreptul civil. Teoria generală. Persoanele*. București: Editura: Europa Nova, 1996, 320 p. ISBN 973-9183-27-1.
47. POP Liviu. *Drept civil. Partea generală*. Cluj: Universitatea Independentă „Dimitrie Cantemir”, 1992, 214 p.

48. POP, Teofil. *Drept civil român: teoria generală*. București: Editura Lumina Lex, 1993, 272 p. ISBN 978-973-958053-3.
49. POPA, Nicolae. *Teoria generală a dreptului, ed. a 6-a*. București: Ed. C.H. Beck, 2020, 296 p. ISBN: 978-606-18-1033-8.
50. POPESCU, Tudor, R. *Drept civil*. București: Editura Oscar Print, 1994.
51. ROSETTI-BĂLĂNESCU, I. *Drept civil român. Studiu de doctrină și de jurisprudență*. București: Ed. Socec & Co, S.A.R., 2002, 442 p. ISBN: 923856248.
52. STĂSESCU, Bârsanc, C. *Dreptull civil*. București: Editura Științifică, 1970.
53. TOMA Toader. *Drept civil*. Iași: Editura Chemarea, 1998, 287 p. ISBN: 973-9237-44-4.
54. TRUȘCA Petrica, TRUȘCA, Andrada-Mihaela. *Drept civil. Persoanele - curs universitar. Editia a 3-a*. București: Editura Universul Juridic, 2017, 352 p. ISBN: 978-606-39-0069-3.
55. TURUIANU, Corneliu. *Curs de drept civil. Partea generală*. București: Editura Universitară, 2001, 220 p. ISBN: 978-973-115-097-0.
56. UNGUREANU, Ovidiu, MUNTEANU, Cornelia. *Drept civil. Partea generala - in reglementarea noului Cod civil*. București: Editura Universul Juridic, 2013, 388 p. ISBN: 978-606-673-049-5.
57. UNGUREANU, Ovidiu, UNGUREANU, Cornelia. *Drept civil. Partea generala Ed. 2 -a*, București: Universul Juridic, 2017, 457 p. ISBN: 978-606-39-0168-3.
58. UNGUREANU, Ovidiu. *Drept civil. Introducere Ed. 8 -a*, București: CH Beck, 2007, 344 p. ISBN: 978-973-11-5133-5.
59. VRABIE, Genoveva, POPESCU Sofia. *Teoria generala a dreptului*. Iași: Editura Ștefan Procopiu, 1993, 184 p. ISBN: 973-95852-2-1.

B. Referințe bibliografice în limba rusă

60. БУЛАЙ, Е.В. *Нормы права и правоотношения в обществе*. Киев: 1987, 90 с.
61. КАЛПИНА, А. Г., МАСЛЯЕВА, А.Н. *Гражданское право*. Москва: Издательство Юрист, 1997, 784 с. ISBN: 2070-2140.
62. ПРОТАСОВ, В.Н. *Правоотношение как система*. Москва: Издательство Юрист, Москва, 1991, 142 с. ISBN: 5-7260-0484-1.
63. ХАЛФИНА, Р.О. *Общее учение о правоотношениях*. Москва: Издательство Юрист, 1974, 352 с.
64. ЧЕСТНОВ, И. Л. *Теория государства и права Учебное пособие Часть II*. Санкт-Петербург: СанктПетербургский юридический институт (филиал) Академии Генеральной прокуратуры Российской Федерации, 2017, 116 с. ISBN: 978-5-16-012955-6.

C. Referințe bibliografice în franceză

65. HESS-FALLON B, SIMON A.M. *Droit civil*. Paris: Editeur: Sirey, 2017, 520 p. ISBN: 978-2-247-16983-2.

D. Webografie

66. JURIDICEMOLDOVA: *Modernizarea Codului civil al RM – Cartea 1*, ©2018 [citat 03.10.2020]. Disponibil: <https://juridicemoldova.md/2845/mo9-modernizarea-codului-civil-carte-1.html>.

67. JUSTICE.GOV: *Notă informativă la proiectul Legii privind modernizarea Codului civil și modificarea și completarea unor acte legislative*, ©2017 [citat 15.10.2020]. Disponibil: http://www.justice.gov.md/public/files/transparenta_in_procesul_decizional/coordonare/2017/aprilie/Nota_informativ_proiect_amendare_Cod_civil_xxxxxxx.pdf.